

อัปเดตการละเมิดสิทธิเด็ก ในการชุมนุมและการแสดงออก
ในช่วงปี 2563-2565 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ 2565

- **การจับกุม/ดำเนินคดี**

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2565 มีการชุมนุมเกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างน้อย 104 ครั้ง ไม่มีการชุมนุมใหญ่ๆ แต่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายมาตรา 112 เช่น กลุ่มทะลุวัง ชวนติดสติ๊กเกอร์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชวบนเสด็จ ทะลุได้ยกเลิก 112 เป็นต้น การทำกิจกรรมเหล่านี้มักมีการคุกคามของเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างจัดกิจกรรม รวมถึงคุกคามตัวผู้ชุมนุมภายหลังทำกิจกรรมด้วย โดยในเดือนนี้ ไม่มีการจับกุมเด็กและเยาวชน แต่มีการคุกคามเยาวชนอย่างน้อย 6 คน ภาพรวมสถานการณ์ยังคงเป็นการออกหมายเรียกเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาย้อนหลังต่อผู้ชุมนุม

- **การดำเนินคดีในเดือนกุมภาพันธ์ 2565**

ในเดือนนี้ มีการแจ้งข้อหาเยาวชนเพิ่มอย่างน้อย 4 ราย¹ ได้แก่

- เยาวชนชาย ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉิน กรณีมีมือ 4 กันยายน 2564 กลุ่มทะลุแก๊ส ถูกกล่าวหาว่ามาร่วมชุมนุมในวันดังกล่าว และกรณีมือ 10 กันยายน 2564 ถูกกล่าวหาว่ามาร่วมชุมนุม ผิด ปอ. ม. 215 และฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
- เยาวชน 3 คน อายุ 17 ปี 2 คน ไม่ทราบอายุ 1 คน ถูกกล่าวหาว่าทำผิดพ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ, ประมวลกฎหมายอาญา ม.385, พ.ร.บ.เครื่องขยายเสียง, พ.ร.บ.จรรยาบรรณ, พ.ร.บ.โรคติดต่อ จากการไปร่วมกิจกรรม“อยู่เป็นเพื่อน ย้ำเตือนความยุติธรรม” เคาท์ดาวน์ปีใหม่ หน้าเรือนจำพิเศษ กรุงเทพฯ

- **ไม่ได้รับการประกันตัว/ประกันตัวภายหลัง**

ในเดือนนี้ ไม่มีเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมขังแล้ว เนื่องจากเยาวชนชายอายุ 16 ปี ที่ยังไม่ได้รับการประกันตัวจากการถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2564 ได้รับการประกันตัวในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565 รวมระยะเวลาการถูกคุมขัง 144 วัน²

- **ได้รับบาดเจ็บจากการร่วมชุมนุมและการคุกคาม**

เยาวชนอย่างน้อย 7 ราย ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจคุกคามในช่วงเวลาที่มีชวบนเสด็จหรือช่วงรับปริญญา

- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จ.นครสวรรค์ ถูกตำรวจเข้าติดตามถึงในโรงเรียนเพื่อสอบถามว่าเขาอยู่ที่ไหน และทำอะไร เนื่องจากจะมีชวบนเสด็จของสมเด็จพระเทพฯ ในเมืองนครสวรรค์ ซึ่งรบกวนการเรียนและสร้างความลำบากใจให้เขาอย่างมาก³
- เยาวชนชาย อายุ 18 ปี ถูกตำรวจตบหน้าและบังคับให้นั่งลงกับพื้น ระหว่างมีชวบนเสด็จพระเทพฯ ที่ จ.นครสวรรค์⁴
- นักกิจกรรมเยาวชน อายุ 17 ปี จ.ภูเก็ต เปิดเผยว่ามีตำรวจนอกเครื่องแบบ 2 นาย ไปหาที่บ้าน เปิดรูปเขาให้ผู้ปกครองดู ด้วยเหตุที่เขาไปเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มทะลุได้ ยกเลิก 112 และย้ำให้ผู้ปกครองคอยดูแลให้ดี เนื่องจากภาพมันเป็นภาพที่ส่งต่อกันในกลุ่มตำรวจบอกให้หยุดเคลื่อนไหว อีกทั้งพูดเตือนเชิงข่มขู่ว่าอาจผิด พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
- เยาวชนชาย อายุ 18 ปี ถูกเจ้าหน้าที่สายสืบจาก สน.ทองหล่อ มายื่นใฝ่หน้าห้องคอนโดที่เขาพักอยู่ เมื่อเขาออกไปสอบถามว่ามาติดตามเพื่ออะไร ตำรวจนายนั้นก็อ้างว่า มาเพื่อรักษาความปลอดภัยให้เขาและครอบครัว⁵

¹ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 7 มีนาคม 2565, สถิติเยาวชนถูกดำเนินคดีจากการแสดงออกและการชุมนุม ปี 2563-64

² ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 7 มีนาคม 2565, สถิติผู้ถูกคุมขังคดีทางการเมืองในระหว่างต่อสู้คดี

³ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 7 กุมภาพันธ์ 2565, จับตามความเคลื่อนไหว มีรายงานจากคุกคามจากนักเรียนม.ปลาย จ.นครสวรรค์

⁴ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 8 กุมภาพันธ์ 2565, สรุปรายการณัฏกคามนักกิจกรรมหญิงนครสวรรค์-นค.หนุ่มระบุถูกตร.ตบหน้าขณะมีชวบนเสด็จ

⁵ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 13 กุมภาพันธ์ 2565, สายสืบ สน.ทองหล่อ บุกคอนโดถึงหน้าห้องพัก “บีม” นักกิจกรรมเยาวชนยามวิกาล เจ้าตัวกังวลครอบครัวไม่ปลอดภัย

- นักกิจกรรมเยาวชนกลุ่มทะเลลัวร์ ถูกนำข้อมูลส่วนตัวไปโพสต์ในเพจ Dr.X โดยไม่ได้รับอนุญาต⁶
- นักกิจกรรมเยาวชน อายุ 17 ปี ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจราว 30 นาย นำหมายค้นและยึดสิ่งของมาแสดงหน้าบ้านแต่เข้าประตู เพื่อขอตรวจและยึดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พร้อมนำคำสั่งจากศาลอาญา อนุญาตให้เข้าถึงและทำสำเนาได้ ก่อนเจ้าหน้าที่จะเดินทางกลับโดยไม่มี การแจ้งข้อหาใด อ้างเพียงว่ามีประชาชนมาแจ้งความว่าเขาเป็นแอดมินเพจทะเลลัวร์ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองรู้สึกตกใจมาก⁷
- เยาวชนหญิง อายุ 18 ปี ถูกตำรวจกว่า 20 นาย แจ้งว่ามาจาก “สันติบาล” เข้าสนทนากับครอบครัวของเยาวชนหญิงที่บ้านพัก ในเวลาค่ำของวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565 โดยอ้างว่า “มาเยี่ยม” โดยเนื้อหาการสนทนามีลักษณะสอบถามข้อมูลส่วนตัว ความเห็นทาง การเมือง ที่มาของรายได้ ฯลฯ ซึ่งเธอได้ไปลงบันทึกประจำวัน ที่ สน. แล้ว⁸

• ภาพรวมสถานการณ์ตั้งแต่เริ่มดำเนินคดีเด็ก ในปี 2563 ถึง ปัจจุบัน

ตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนในช่วงปี 2563 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2565 เด็กถูกดำเนินคดีไปแล้วอย่างน้อย 274 คน ใน 194 คดี⁹ โดยแบ่งตามข้อกล่าวหา ดังนี้

- ข้อกล่าวหาฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉิน จำนวน 149 คดี
- ข้อกล่าวหาหมิ่นกษัตริย์ 15 คดี มีคดีที่อัยการสั่งฟ้องแล้ว 5 คดี
- ข้อกล่าวหาต่อสู้อุตสาหกรรมเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 138 จำนวน 23 คดี
- ข้อกล่าวหาต่อสู้อุตสาหกรรม โดยมิอาวุธ/ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 140 จำนวน 22 คดี
- ข้อกล่าวหาหมิ่นสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณเจ้าคณะใหญ่หน้ใต้ ใช้กำลังประทุษร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 215 จำนวน 72 คดี
- ข้อกล่าวหาไม่เลิกตามคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 216 จำนวน 35 คดี
- ข้อกล่าวหาทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 296 ประกอบมาตรา 289 จำนวน 13 คดี
- ข้อกล่าวหาทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 358 จำนวน 20 คดี
- ข้อกล่าวหาทำให้เสียทรัพย์สาธารณะ จำนวน 1 คดี
- ข้อกล่าวหาขัดขวางทางสาธารณะตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 385 จำนวน 10 คดี
- ข้อกล่าวหากระทำความผิดฐานฝ่าฝืน พ.ร.บ.โรคติดต่อ จำนวน 21 คดี
- ข้อกล่าวหาวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 จำนวน 18 คดี
- ข้อกล่าวหาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพในครอบครัว จำนวน 21 คดี
- ข้อกล่าวหาพกพาอาวุธมีดไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร จำนวน 5 คดี

⁶ เพจเฟซบุ๊ก Dr.X, 12 กุมภาพันธ์ 2565

⁷ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 24 กุมภาพันธ์ 2565, “สายน้ำ” ถูกตร. กว่า 30 นาย ค้นบ้าน-ยึดข้อมูลโทรศัพท์แต่เข้าประตู เหตุมีคนแจ้งความเป็นแอดมิน #เพจทะเลลัวร์

⁸ ภาคนักกฎหมายเพื่อสิทธิมนุษยชน, 24 กุมภาพันธ์ 2565, วันนี้ เยาวชนหญิง อายุ 18 เข้าลงบันทึกประจำวัน ที่ สน.โซคชัย เหตุถูกตำรวจกว่า 20 นาย ติดตามตักตามโดยอ้างว่า “มาเยี่ยม”

⁹ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 7 มีนาคม 2565, สถิติเยาวชนถูกดำเนินคดีจากการแสดงออกและการชุมนุม ปี 2563-64